

اعتصاب عمومی در آفریقای جنوبی

روزهای نخستین ماه اکتبر، مرکز شهر «ژوهانسبورگ» شاهد تظاهرات وسیع کارگران، بیکاران و دیگر اقشار محروم بود که با پلاکاردها و شعارهای خشمگین آن، به قول گزارش گر روزنامه «نیوزویک تایمز» برای لحظاتی مبارزات گسترده سیاهان برای برچیدن بساط رژیم آپارتاید سفیدپوستان در سالیان گذشته را به خاطر می آورد. اما، این بار، اعتراض توده ها علیه سیاست های دولت فعلی، دولت سیاه پوستان که پس از برافتادن آپارتاید، در سال ۱۹۹۴، انتخاب گردیده است، بود. تظاهرکنندگان «ژوهانسبورگ» شعار می دادند: «در این سرزمین چه می گذرد؟»، «دولت، دولت ماست، ولی آن ها همه چیز را خصوصی می سازند!» آن ها فریاد می زدند: «خصوصی سازی، تولد دوباره آپارتاید است!»، «ایجاد اشتغال مناسب»!

تظاهرات در شهر «ژوهانسبورگ» و شهرها و مناطق دیگر در پاسخ به فراخوان تشکل سراسری کارگران آفریقای جنوبی «کوساتو» (کنگره اتحادیه های کارگری آفریقای جنوبی) که روزهای یکم و دوم اکتبر را اعتصاب عمومی اعلام داشته بود انجام گردید. این فراخوان مورد پشتیبانی «اتحادیه ملی معدن چیان» (که حدود سیصدهزار عضو دارد) و حزب کمونیست آفریقای جنوبی قرار گرفته بود. قابل توجه است که در دولت ائتلافی کنونی که «کنگره ملی آفریقا» بخش اصلی آن را تشکیل می دهد، «کوساتو» و حزب کمونیست هم مشارکت دارند.

برپایه ارزیابی مسئولان «کوساتو»، میزان مشارکت در این اعتصاب عمومی بر حسب رشته ها و مناطق مختلف، بین شصت تا هشتاد درصد بوده است. اما «اتاق بازرگانی آفریقای جنوبی» میزان غیبت کارگران و کارمندان به همین مناسبت را حدود پانزده درصد اعلام داشته است. چگونگی بازتاب این حرکت در داخل و انعکاس آن در رسانه های بین المللی، بیان گر آن است که این اعتصاب در بسیج توده ها و طرح نارضایتی ها و خواسته های آن ها، موفق بوده است.

اعتراض علیه تداوم سیاست خصوصی سازی دولت، یکی از علل و انگیزه های اصلی این

تظاهرات بود. علاوه بر بخش های عمده صنعتی، معدنی و خدماتی که از قبل در دست سرمایه های بزرگ داخلی و بین المللی بوده و گذشته از بخش های دیگری از واحدها و بنگاه های دولتی که در سال های اخیر به بخش خصوصی واگذار شده است، سیاست خصوصی سازی دولت اکنون بخش های باقی مانده ای چون انرژی، مخابرات و ارتباطات، حمل و نقل و صنایع تسلیحاتی را در مد نظر دارد. پیشبرد این سیاست، همراه با آزادسازی هر چه بیشتر اقتصاد آفریقای جنوبی، که مورد تایید دکترین نهادهای سرمایه داری جهانی، مانند «صندوق بین المللی پول» واقع شده است، طبق معمول، اخراج و بیکاری افزون تر و گرانی بیشتر کالاها و خدمات دولتی را به ارمغان می آورد. بطور کلی، بی اعتنای دولت نسبت به شرایط کار و زندگی انبوه تهیدستان که با معضل شدید بیکاری، گرانی روزافزون مایحتاج عمومی دست به گریبان هستند، عامل عمده فراخوان اعتصاب عمومی از جانب تشکل هایی بوده است که خود نیز در ائتلاف سیاسی شرکت دارند.

با وجود دستاوردهای چشمگیر این ائتلاف پرسابقه در برچیدن رژیم نژادپرست سابق، تامین حقوق و آزادی های سیاسی و مقابله با برخی جوانب میراث آپارتاید، عملکرد دولت ائتلافی در زمینه بهبود وضع معیشت مردم بسیار محدود بوده است. وسعت دامنه عقب ماندگی و حجم نیازهای جامعه، طبعاً عامل مهمی است که این عملکرد را محدود ساخته است، لکن سیاست های اصلی اقتصادی و اجتماعی که از جانب این دولت تعقیب شده و می شود موجب محرومیت اقشار مردم از ثمرات نظام جدید و سرخوردگی بیشتر آن ها شده است. پیشبرد این سیاست ها، زمینه ظهور و قدرت یابی اقلیت مرفه و ثروتمند سیاه پوستان را فراهم آورده و متقابلاً، اکثریت وسیع توده ها را در تلاش طاقت فرسای روزمره شان برای زندگی بخورونمیر، به حال خود رها کرده است. کشمکش و مجادله برسر همین سیاست های اقتصادی است که اختلاف درون دولت ائتلافی و در سطح جامعه را، از مدت ها پیش دامن زده است.

بحث بر سر اعلام اعتصاب عمومی، در میان اتحادیه کارگری و در حزب کمونیست در اوایل سال میلادی جاری مطرح گردید. در آن

هنگام «تابو امبکی»، رئیس جمهوری آفریقای جنوبی (که در سال ۱۹۹۹ با ۶۵ درصد آرا جانشین «نلسون ماندلا» شده است) با دادن این قول که به زودی اجلاس ملی وسیعی متشکل از نمایندگان دولت و تشکل های کارگری و کارفرمایی، جهت اجرای برنامه «افزایش اشتغال و بهبود توزیع درآمدها» (که در سال ۱۹۹۶ به تصویب رسیده است) را تشکیل خواهد داد، موثلفان سیاسی خود را متقاعد کرد که از اعلام اعتصاب صرف نظر نمایند. اما چنین اجلاسی تشکیل نشد و مسئولان دولتی هم از تجدیدنظر در سیاست های اقتصادی جاری خودداری کردند. به نظر اینان، تغییر در سیاست ها و از جمله سیاست خصوصی سازی باعث ناخرسندی نهادهای بین المللی و روی گردانی سرمایه گذاران خارجی از آفریقای جنوبی می شود. بدین ترتیب، اختلاف در بین اتحادیه های کارگری و حزب کمونیست از یک سو و «کنگره ملی آفریقا» از سوی دیگر بالا گرفت و فراخوان اعتصاب عمومی صادر گردید.

«تابو امبکی»، این فراخوان را اقدامی علیه شخص خود و علیه «کنگره ملی آفریقا» - که به قول وی، از سوی مخالفین سیاست های دولت به عنوان «حزب دشمن» تلقی می شود - قلمداد کرده و بدون ذکر نام، صادرکنندگان فراخوان اعتصاب را «عناصر چپ افراطی» نامیده و آن ها را به باد انتقاد گرفت. «زولین زیما ووی»، دبیر کل «کوساتو» در پاسخ به اظهارات رئیس جمهوری گفت: «اگر مبارزه برای تامین اشتغال، و برای دسترسی به آب آشامیدنی و تامین برق به قیمت های مناسب هم به معنی چپ افراطی بودن است، پس ما چپ افراطی هستیم».

موقعیت حزب کمونیست آفریقای جنوبی هم که از یک طرف شریک دولت ائتلافی بوده و بنابراین مبری از مسئولیت سیاست های جاری آن نمی تواند باشد و از طرف دیگر از دعوت به اعتصاب عمومی حمایت کرده است، در این میان کاملاً حساس و شکننده است. «مازیبوکه جارا»، سخنگوی حزب ضمن اشاره به این که، این حزب همراه با «کوساتو» و «کنگره ملی آفریقا» طی هشت سال گذشته «هدف های مشترکی» را دنبال کرده است، نسبت به نبود بررسی و بحث کافی در بین دولت و اتحادیه های کارگری راجع به اشتغال، بقیه در صفحه ۷